

SERMAYE PİYASASINDA BAĞIMSIZ DIŞ DENETLEME HAKKINDA YÖNETMELİĞİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR YÖNETMELİK YAYIMLANDI

ÖZET : 13/12/1987 tarihli ve 19663 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sermaye Piyasasında Bağımsız Dış Denetleme Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

28 Mayıs 2013 tarih ve 28660 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "*Sermaye Piyasasında Bağımsız Dış Denetleme Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik*" ile 13/12/1987 tarihli ve 19663 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sermaye Piyasasında Bağımsız Dış Denetleme Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Kaldırılan "*Sermaye Piyasasında Bağımsız Dış Denetleme Hakkında Yönetmelik*" ile "*Sermaye Piyasasında Bağımsız Dış Denetleme Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik*" bu Sirkülerimize ek olarak verilmiştir.

Saygılarımızla...

28 Mayıs 2013, Salı

Sayı : 28660

YÖNETMELİK

Sermaye Piyasası Kurulundan:

SERMAYE PİYASASINDA BAĞIMSIZ DIŞ DENETLEME HAKKINDA YÖNETMELİĞİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 13/12/1987 tarihli ve 19663 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sermaye Piyasasında Bağımsız Dış Denetleme Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Yönetmelik hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür

SERMAYE PİYASASINDAKİ BAĞIMSIZ DIŞ DENETLEME HAKKINDA YÖNETMELİK

(13/121987 tarihli ve 19663 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, kamunun aydınlatılmasını sağlayarak sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışması, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunması maksadıyla, bağımsız denetlemeye tabi olacak ortaklıklar ve yardımcı kuruluşlar tarafından düzenlenen mali tablo ve raporların, Sermaye Piyasası Kurulunca 2499 sayılı Kanun çerçevesinde tesbit edilecek ve esas ve standartlar dahilinde bağımsız denetleme kuruluşlarınca denetlenmesine dair esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre menkul kıymetlerini halka arzetmiş olan veya arzetmiş sayılan ortaklıklar, bankalar dahil aracı kurumlar, yatırım ortaklıkları ve yatırım fonlarınınca düzenlenecek mali tablo ve raporların bağımsız denetleme kuruluşları tarafından denetlenmesine dair hükümleri kapsamaktadır.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 16. ve 22/b maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Kavramlar

Madde 4 — Bu Yönetmelik'te geçen;

- SPK : Sermaye Piyasası Kurulunu;
Denetçi : Bu Yönetmelik kapsamındaki bağımsız denetleme kuruluşlarının, kuruluş adına denetlemeyle görevlendirilmiş yetkili denetleme elemanlarını;
Ortaklık : Menkul kıymetlerini halka arzetmiş olan veya arzetmiş sayılan ortaklıkları;
Yardımcı Kuruluş : Aracılık faaliyetleriyle sınırlı olarak bankalar dahil aracı kurumları, menkul kıymetler yatırım ortaklıklarını ve menkul kıymetler yatırım fonlarını;
Mali Tablo ve Raporlar : SPK tarafından 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun tanıdığı yetki çerçevesinde Tebliğlerle düzenlenen standart mali tablo ve raporları;

ifade eder.

Bağımsız Denetleme

Madde 5 — Bağımsız denetleme, ortaklıkların ve yardımcı kuruluşların hesap ve işlemlerinin bağımsız denetleme kuruluşlarınca görevlendirilen yetkili denetleme elemanları tarafından bu kuruluşlar adına, denetleme ilke, esas ve standartlarına göre incelenmesi ve bu inceleme sonuçlarına dayanılarak, düzenlenmiş mali tabloların, 2499 sayılı Kanun çerçevesinde gerçeği yansıtıp yansıtmadığının tesbiti ve rapora bağlanmasıdır. Bu denetleme, mevzuat ve genel kabul görmüş muhasebe esas ve ilkelerine uygunluk yönünden, defter, kayıt ve belgeler üzerinde yapılır. Bunun yanı sıra, ortaklıkla işlemde bulunan gerçek ve tüzel kişiler işbirliğine razı olduklarında bu denetleme, bu kişilerle hesap mutabakatı da sağlanarak yürütülür.

Bu Yönetmelik kapsamında yerine getirilecek denetleme hizmeti, denetlenen kuruluşların vergi kanunları yönünden denetlendiği anlamını taşımaz. Kendilerine bağımsız denetleme görevi verilen bağımsız denetleme kuruluşları, bu kuruluşların ortakları, yönetici ve denetçileri; bu

yetkilerine dayanarak, herhangi bir yerde veya herhangi bir şekilde vergi kanunları çerçevesinde denetleme yetkisine sahip oldukları izlenimi verecek şekilde duyuruda ve faaliyette bulunamazlar. Vergi kanunları çerçevesinde yapılacak denetleme ve müşavirlik hizmetleri, belirli bir usul ve esasa bağlandığında, bu kuruluşlar ve bunların ortakları, yönetici ve denetçileri hiçbir surette bu Yönetmeliğe dayanarak müktesep hak iddia edemezler.

Bağımsız Denetleme Raporları

Madde 6 — Bağımsız denetleme sonucunda, yetkili denetleme kuruluşları tarafından mali tablo ve raporlara ilişkin olarak "olumlu", "olumsuz" veya "şartlı" denetleme raporları düzenlenir.

Ancak, bu raporlar, denetlenen kuruluşun vergi kanunlarına uygun kayıt tuttuğuna ve belge düzenlediğine delil teşkil etmez. Bunu belirtir bir ibareye bu Yönetmelik çerçevesinde yapılacak açıklama ve ilânlarda yer verilir.

"Olumlu Rapor", ortaklıkların ve yardımcı kuruluşların mali durum ve faaliyet sonuçlarının, 2499 sayılı Kanun çerçevesinde gerçeği yansıttığının tasdiki anlamındadır. "Olumsuz Rapor" ise bunun aksini ifade eder. Bir bütün olarak mali tabloların güvenilirliğini bozmayacak aksaklıkların var olması halinde "Şartlı Rapor" düzenlenir.

Denetleme raporlarının şekil ve muhtevasına dair esas ve standartlar SPK tarafından çıkarılacak tebliğlerle belirlenerek ilân edilir.

Bağımsız Denetlemenin Geçerliliği

Madde 7 — Bu Yönetmelik ve SPK tarafından konuya ilişkin olarak yapılacak diğer düzenlemeler çerçevesinde denetlenmiş mali tablo ve raporlar, SPK'nın yetkili elemanlarınca, bağımsız dış denetleme kapsamı ölçüsünde incelenmiş belgeler olarak kabul edilir. Ancak, SPK'nın denetleme ve inceleme yetkileri saklıdır.

Sürekli, Özel ve İsteğe Bağlı Denetleme

Madde 8 — Sürekli denetleme, bu Yönetmelik uyarınca her yıl yapılacak denetlemeyi ifade eder.

Özel denetleme ise menkul kıymetlerin halka arzı için izin almak üzere SPK'ya başvuran veya söz konusu Kanun kapsamında olup, birleşme, devir ve tasfiye durumunda bulunan ortaklıklar ile aynı durumdaki yardımcı kuruluşlarca düzenlenmiş olan mali tablo ve raporların bu Yönetmelik uyarınca denetlenmesidir.

Yukarıdaki fıkralara göre zorunlu olarak denetlemeye tabi olacak ortaklık ve yardımcı kuruluşları belirleyecek kısıtlar, 2499 Sayılı Kanun çerçevesinde SPK tarafından çıkarılacak tebliğlerle ilan edilir.

Bu kısıtlar dışında kalan ortaklıklar da diledikleri takdirde, bu Yönetmelik kapsamında özel veya sürekli denetleme yaptırabilirler.

Bağımsız Denetleme Kuruluşları

Madde 9 — Bu Yönetmelik hükümlerine göre, ortaklıkların ve yardımcı kuruluşların mali tablo ve raporlarının dış denetimi ile görevlendirilecek bağımsız denetleme kuruluşlarının:

- a) Anonim ortaklık şeklinde kurulması;
 - b) 50 milyon TL'si ödenmiş en az 100 milyon TL. esas sermayesinin bulunması;
 - c) Sermayesinin en az % 51'inin denetleme sorumluluğunu üstlenebilen yönetici ve denetçilere ait olması;
 - d) Hisse senetlerinin nama yazılı olması;
 - e) Yalnızca yönetim danışmanlığı ve 2499 sayılı Kanun çerçevesinde bağımsız denetleme alanlarında faaliyet göstermesi;
 - f) Donanım ve organizasyon biçiminin, denetleme işini yürütecek düzeyde bulunması;
 - g) Ortaklık anasözleşmesinin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olması;
- şarttır.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı'nın 16/1/1987 tarihli bağımsız dış denetim Kuruluşlarına İlişkin Tebliği'nin 4 üncü maddesine göre kuruluş ve faaliyete geçme izni almış olan kuruluşlar, bu Yönetmeliğe göre bağımsız denetleme ile görevlendirilebilirler; ancak,

bankaların aracılık faaliyetlerinin denetlenmesinde de bu Yönetmelikle belirlenen usul ve esaslara uyarlar.

Bağımsız Denetleme Kuruluşunun Yöneticileri ve Denetçileri

Madde 10 — Bu Yönetmeliğe göre görevlendirilecek bağımsız denetleme kuruluşlarının yönetici ve denetçilerinden;

1 - Genel müdür ve yardımcılarını yönetim kurulu başkan ve üyelerini:

a) Hukuk, iktisat, maliye, muhasebe, işletmecilik veya bankacılık alanında en az üç yıllık yüksek öğrenim görmüş olmaları, kendi alanlarında en az 10 yıl deneyimlerinin bulunması veya SPK tarafından uygun görülme kaydıyla yabancı ülkelerde bağımsız denetleme yapma yetkisi sağlayan belge sahibi olmaları;

b) Müflis olmamaları ve yüz kızartıcı bir suçtan mahkûm bulunmamaları;

c) Türkiye'de yerleşik olmaları, (yönetim kurulu üyeleri için bu şart aranmaz);

2 - Denetçilerinin:

a) Hukuk, iktisat, maliye, muhasebe, işletmecilik veya bankacılık alanında en az üç yıllık yüksek öğrenim görmüş olmaları;

b) Bağımsız denetleme yapabilecek bilgi, deneyim ve yetenek sahibi olmaları ve muhasebe, vergi, banka ve kambiyo, işletme analizi, organizasyonu ve denetlemeleri konularından birinde veya birkaçında en az 5 yıllık deneyimlerinin bulunması veya yabancı ülkelerde bağımsız denetleme yetkisi sağlayan belge sahibi olmaları;

c) Müflis olmamaları ve yüz kızartıcı bir suçtan mahkûm olmamaları;

d) Türkiye'de yerleşik olmaları;

şarttır.

Denetçilerin Yetkileri

Madde 11 — Ortaklıklar ve yardımcı kuruluşlar, bu Yönetmeliğe göre görevlendirdikleri denetçileri:

a) Ortaklık veya yardımcı kuruluşların genel kurul toplantılarına katılmak ve bu toplantılara istenildiği takdirde, denetleme faaliyetini ve sonuçlarını ilgilendiren konularda açıklamalarda bulunmak;

b) Denetleme sözleşmesinin feshi durumunda, feshi izleyen ilk genel kurula katılmak, gerekli görüldüğü takdirde, konuyla ilgili açıklamalar yapmak;

c) Denetlemeyi ilgilendiren tüm bilgileri ortaklık yöneticilerinden, iç denetçilerden ve diğer ilgililerden istemek;

d) Ortaklığın denetleme konularıyla ilgili tüm defter, kayıt ve belgelerini gizli olsalar dahi incelemek;

ile yetkili kılınmış sayılırlar.

Yasaklar

Madde 12 — Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde belirtilen listede yer alan bağımsız denetleme kuruluşlarının denetçileri:

a) Denetledikleri ortaklıklar, yardımcı kuruluşlar ve iştirakleri ile borç-alacak ve ortaklık ilişkisi içinde bulunamazlar;

b) İşleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları, görevleri süresince ve görevlerini bıraktıktan sonra da açıklayamazlar. (Suç oluşturan durumların yetkili mercilere duyurulması ve adli veya – mevzuatla yetkili ve görevli kılınmış olmak kaydıyla– idari, her türlü inceleme veya soruşturma nedeniyle ilgililere bilgi verme halleri hariçtir.);

c) Ticaret yapamazlar;

d) Meslekle ve meslek onuruyla bağdaşmayan işlerle uğraşamazlar;

e) Denetleme yaptıkları ortaklıklar ve yardımcı kuruluşlar ile bunların iştiraklerinde hiçbir unvan veya sıfatla görev alamazlar.

Bu maddenin(e) bendi dışında kalan yasaklar bağımsız denetleme kuruluşları, (b) bendindeki yasak ise kuruluşların diğer çalışanları için de geçerlidir.

Bağımsız denetleme kuruluşları ve denetçileri, iş elde etmek için reklam sayılabilecek faaliyetlerde bulunamazlar, iş öneremezler.

Bağımsız Denetleme kuruluşlarınınca, yöneticilerinin, denetçilerinin ve bunların üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dahil) kan ve sıhrî hisimlari ile eşlerinin, ortak, yönetim kurulu başkan veya üyesi, şirket müdürü veya yardımcısı buldukları ortaklıklar ve yardımcı kuruluşlar ile bunların iştiraklerinde denetleme görevi üstlenilemez.

Bağımsız denetleme kuruluşları ve elemanları, danışmanlığını yaptıkları firmalara, danışmanlık yaptıkları dönemlere ait olarak, bu Yönetmeliğe göre bağımsız denetleme hizmeti veremezler.

Liste

Madde 13 — Bu Yönetmelik çerçevesinde bağımsız denetleme faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşlar (bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin son fıkrasında belirtilenler hariç), gerekli belgelerle birlikte, başvuru dilekçelerini SPK'ya verirler.

SPK, kendisine sunulan bilgi ve belgeler ile kuruluşun personel, donanım ve organizasyonu üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, aranan koşulları taşıyanları, Kanun'un 16 ncı maddesi uyarınca bağımsız denetlemeye yetkili kuruluşlar olarak liste halinde ilân eder. Bu Yönetmelik'te belirlenen nitelikleri kazanan kuruluşlar, SPK tarafından listeye eklenir. Listede yer alan kuruluşlar, kurucuları, yöneticileri ve denetleme elemanlarına ilişkin her türlü değişikliği bir ay içinde SPK'ya bildirmekle yükümlüdürler.

Bu Yönetmelikle belirlenen nitelikleri kaybeden veya yasalara uymayan kuruluşlar, SPK tarafından listeden çıkarılır.

Bağımsız Denetleme Kuruluşunun Görevlendirilmesi

Madde 14 — Bağımsız denetleme kuruluşları, sürekli ya da özel denetlemelerde en az 2 en çok 4 hesap dönemi için yönetim kurulu (kuruluş aşamasında kurucular kurulu) tarafından seçilir. Bağımsız denetleme kuruluşu seçiminin; sürekli denetlemelerde, olağan genel kurullarca; menkul kıymetlerin halka arzı için yaptırılan özel denetlemelerde, ihraç kararının alındığı genel kurullarca; toplantıya katılanların oylarının salt çoğunluğu ile onaylanması şarttır. Menkul kıymet ihracı için genel kurul kararının gerekmediği durumlarda ve birleşme, devir, tasfiye nedeniyle yaptırılan denetlemelerde, kurucular veya yönetim kurulu tarafından bağımsız denetleme kuruluşuyla doğrudan doğruya anlaşma yapılır ve genel kurul onayı aranmaz.

Bir bağımsız denetleme kuruluşu azami görev süresinden sonra ikinci kez seçilemez.

Ortaklıklar ve yardımcı kuruluşlar, özel denetlemeleri, sürekli denetlemelerini üstlenmiş bulunan bağımsız denetleme kuruluşlarına yaptırabilirler.

Bağımsız denetleme kuruluşunun herhangi bir nedenle seçilmemesi veya onaylanmaması halinde, bu seçim SPK tarafından yapılır. Ortaklıklar ve yardımcı kuruluşlar, seçilmeme veya onaylanmama halini 6 iş günü içinde SPK'ya bildirirler.

Bağımsız Denetleme Kuruluşunun Çekilmesi

Madde 15 — Bağımsız denetleme kuruluşu, SPK tarafından uygun görülecek zorunlu nedenlerle ve yazılı gerekçe göstermek koşuluyla denetleme sözleşmesini her zaman feshedebilir. Bu durumda, gerekçeli fesih ihbarnamesi ortaklığın ilk genel kurul toplantısında açıklanır. Olağan genel kurul toplantısı tarihinden önceki üç ay içinde denetleme sözleşmesi feshedilemez.

Bağımsız denetleme kuruluşunun, çekilme halinde, çalışma notlarını ve gerekli tüm bilgileri, yerine geçecek olan kuruluşa devredilmek üzere SPK'ya vermesi zorunludur.

Denetleme Sözleşmesi

Madde 16 — Ortaklık ve yardımcı kuruluşların yaptıracağı bağımsız denetleme hizmetinin yazılı bir denetleme sözleşmesine bağlanması ve bir örneğinin denetlenecek şirketlerce SPK'ya gönderilmesi zorunludur.

Denetleme sözleşmesinde en az aşağıda yazılı hususlara yer verilir:

- Ortaklık ya da yardımcı kuruluşun denetlenmesinde görevlendirilecek denetçiler ile bunların yedekleri;
- Yapılacak bağımsız denetlemenin amacı, kapsamı, varsa özel nedenleri;
- Bağımsız denetleme kuruluşu tarafından anlaşma kapsamında sunulacak diğer hizmetler;
- Tarafların sorumluluk ve yükümlülükleri;
- Ücret.

Denetleme Sonuçları

Madde 17 — Sürekli denetleme sonucunda düzenlenen yıllık denetleme raporu ve özeti, denetlenen ortaklık veya yardımcı kuruluşun yönetim kuruluna teslim edilir. Rapor özetleri, ilgili bulunulan yıla ilişkin mali tablo ve raporların görüşüleceği genel kurullarda okunur ve SPK'nın Seri: VIII, No: 2 sayılı "Standart Mali Tablo ve Raporlara İlişkin Esaslar" Tebliğinde veya bu Tebliğin ek ve değişikliklerinde belirtilen denetçi raporları ile birlikte yayımlanır.

Halka arz nedeniyle yapılan denetlemeler sonucunda düzenlenen denetleme raporlarının özetlerine izahnamelerde yer verilir.

Birleşme, devir ve tasfiye nedeniyle yaptırılan denetleme sonucunda düzenlenen denetleme raporu, bir örneği 6 işgünü içinde SPK'ya gönderilmek üzere, denetlenen şirketin yönetim veya tasfiye kuruluna teslim edilir.

Denetçinin Sorumluluğu

Madde 18 — Bu yönetmelik kapsamına giren denetleme işi, denetçi niteliğinde bir veya birkaç ortağın kişisel sorumluluğu ve gözetimi altında yürütülür ve sonuçlandırılır. Denetleme raporu, ilgili denetlemenin hukuki sorumluluğunu üstlenen ortaklarca mutlaka imzalanır.

SPK, bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde belirtilen listede yer alan bağımsız denetleme kuruluşlarından veya sorumluluk üstlenen kuruluş ortağı denetçilerden, doğabilecek zararların tazmini amacıyla sorumluluk sigortası yaptırımlarını isteyebilir.

Denetleme nedeniyle doğacak zararların hukuki sorumluluğu bağımsız denetleme kuruluşuna aittir. Kuruluş ortaklarının, yöneticilerinin ve çalışanlarının hukuki ve cezai sorumlulukları genel hükümlere tabidir.

Muhasebe ve Denetleme Standartları

Madde 19 — Bağımsız denetleme kuruluşlarının, 2499 sayılı Kanun çerçevesinde yürütecekleri denetleme faaliyetleri sırasında uyacakları muhasebe ve denetleme standartları, bu konudaki mevzuat hükümleri ve uluslararası standartlar da dikkate alınarak SPK tarafından çıkarılacak tebliğlerle düzenlenir.

Yönetmelikte Değişiklik

Madde 20 — Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığının uygun görüşleri alınarak hazırlanan bu Yönetmeliğin değiştirilmesinde de aynı esasa uyulur.

Yürürlük

Madde 21 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 22 — Bu Yönetmeliği SPK Başkanı yürütür.

